

לא תהא מוחלפת

לפני תקופה מסוימת, התפרסמה הקלטה של ראש ישיבה מפורסם, שמציג "צריך עיון" ב'השקפה': מי אמר שהתורה לא תשתנה? וכי מה איכפת לנו לומר שהקב"ה נתן את התורה מלכתחילה לארבעת אלפים שנה, ואחר כך הקב"ה ישנה את התרי"ג מצוות? ומי ערב לנו שהקב"ה יום אחד לא יוסיף או יגרע מהתורה והמצוות?

ליתר דיוק, השאלה על מה שכתב הרמב"ם ש'התורה הזו לא תהא מוחלפת'. מה המקור לזה? איפה זה מרומז בתנ"ך או במשנה?

אותו ראש ישיבה (שלצערנו לא טעם מעץ החיים, פנימיות התורה) נשאר עד היום בצ"ע.

שאלה דומה נשמעת מפי אנשים שונים שמתקרבים לתורה ומצוות: הרי העולם משתנה כל כך, כל האנושות מתנהלת אחרת לגמרי מאיך שהתנהגה לפני אלף שנה ולפני שלושת אלפים שנה, אז למה אי אפשר 'להתאים' את התורה קצת אלינו? התשובה ה'טכנית' היא שכדי לשנות את התורה צריך עוד פעם מתן תורה. אבל מה התשובה המהותית, למה הקב"ה 'חתם' כל כך את התורה?

אפשר לשאול את השאלה הזו בעומק יותר. הרמב"ם מנה י"ג עיקרים שהם עיקרי הדת. בין העיקרים הרמב"ם מונה את האמונה שהתורה לא יכולה להשתנות. אפשר לשאול: למה זה 'עיקר' בדת? אם יהודי מאמין שה' קיים והוא ציווה בתורתו על ידי משה להניח תפילין, אבל לא מופרך אצלו שיום אחד הקב"ה יחליט לשנות את זה - איזה חיסרון יש בהנחת התפילין שלו?

בלקוטי שיחות (חכ"ג עמוד 33) כבר אגב, הרבי מאיר את העניין הזה ומבאר אותו להפליא. וזה לשונו (בדילוגים קלים, מפאת קוצר היריעה):

בא מתן תורה נתחדש אז אידן זיינען דעמאלט נצטווה געווארן אויף אלע תרי"ג מצוות, אין אן אופן "אנא נפשי כתבית יהבית" - דער אויבערשטער האט זיך "אריינגעשריבן" און "אריינגעגעבן" אין תורה.

און וויבאלד אז תורה איז נפשו פון אויבערשטן, איז מובן (וואס איז עיקר באמונתנו), אז "התורה הזו לא תהא מוחלפת".

איז מובן, אז די מצוות התורה זיינען

(ניט נאר א "מיטל" צו קבלת שחר, אדער לצרף בהם

את הבריות", אדער צו דערגרייכן די מעלה ועילוי פון "סגולה כו" ממלכת כהנים וגוי קדוש, (וואס דעמאלט איז שייך צו זאגן אז ווען איז דא א שינוי אין די מקיימי המצוות ווערט א שינוי אין די מצוות עצמן), נאר אויך, בעיקר) דער מכוון ותכלית, ווייל זיי זיינען "נפשי" פון דער אויבערשטן.

כלומר: אם התורה היא כמו 'מרשם רופא' שנועד לטפל במצב בעולם, להיטיב לאנשים או לעולם כולו בגשמיות או ברוחניות - הרי שכאשר העולם משתנה, ייתכן שהתורה תשתנה בהתאם. כמו חוקי המדינה או כללי משחק שמשתפרים עם הזמן לפי הנסיבות.

אבל מכיון שהתורה היא התגלות של הקב"ה בעצמו, אז השינוי שקורה בעולם לא יכול לשנות אותה. זה שבני האדם חיים בצורה אחרת ופיתחו טכנולוגיה וכדומה, לא משנה את הקב"ה חס ושלום, ובדיוק לכן זה גם לא משנה את התורה.

כשאומרים שהתורה "לא מוחלפת", מגדירים את המהות של התורה: לא מדובר בספר הוראות שנועד להבטיח לנו שחר, לזכך את העולם, אפילו לא לרומם יהודים ולהפוך אותם לקדושים. זה הכל אמת אבל לא המהות של התורה. התורה היא 'חכמת ה', היא של הקב"ה, היא חלק מאלקות, ולא איזה "שלמות בעולם".

כעת מובן למה זה "יסוד בדת", למה בלי הכלל הזה חסר בכל קיום המצוות: אם יהודי חושב שהתורה היא ברת שינוי, הוא בעצם חושב שהתורה נועדה לתת לו משהו, להוסיף בו איזו שלמות גשמית או רוחנית, כל הגישה שלו לתורה ומצוותיה היא לא נכונה.

[נמצא שהצ"ע של אותו ראש ישיבה למעשה הוא לא 'צריך עיון' צדדי. הוא נובע מחוסר הבנה מה זה בכלל מתן תורה, ומה זו התורה].

מההסבר הזה של הרבי מסתעף חידוש נוסף, והוא שהכלל הזה שהתורה לא יכולה להשתנות - התחדש אך ורק בעת מתן תורה, כי רק אז הקב"ה "נתן את עצמו" בתורה. אומנם האבות והשבטים למדו תורה מאז ומקדם, אבל בתורה שלהם לא נתן הקב"ה את עצמו. התורה שלהם הייתה אכן סוג של 'ספר הוראות' לאדם, כיצד להשתפר, להזדכך ולהתקדש, ומשום כך היא הייתה כזו שיכולה להשתנות - והיא אכן השתנתה.

שנזכה לחוש בתורה את דבר הוי' - 'אנא נפשי כתבית יהבית'.

התורה

ביטאון לתלמידי התמימים מבית כרמי שלי

הלימוד מתחברים ומתאחדים אנו עם הקב"ה כפשוטו ממש, ומי מאיתנו אינו חפץ להיות דבוק במלך בכל עת? בגיליון שלפניכם, לקראת חג מתן תורה, נגענו במספר דגשים בחשיבות לימוד התורה, כללי התורה ויראת שמיים הנדרשת בעת הלימוד, והלוואי ויפעלו הדברים את פעולתם.

התורה. ובפרט אצל תלמידי התמימים שכל מהותם ועניינם הוא לימוד התורה. כל אחד מאיתנו חפץ בכל ליבו לעשות נחת רוח אמיתי לרבי וללמוד תורה ביגיעה והתמדה, ולעיתים דווקא בשנים אלו בישיבה, בהם יש את הפניות והיכולת ללמוד בשקידה, מסית אותנו היצר הרע לזוטות ודברים חסרי ערך, ובכך מונע מאיתנו לשקוע בלימוד התורה. עלינו לזכור ולחוש בכל רגע את היוקר האמיתי של לימוד התורה, לשים מול עינינו את 'נותן התורה', ולדעת כי בעת

בחשיבות לימוד התורה אין צורך להכביר במילים. זהו הלב הפועם של העם היהודי ממתן תורה ולעולם. לימוד בעיון או למגרס, נגלה או חסידות, הלכה או קבלה, מדרשים או אגדות, הכל זהו תורת ה' שזכינו לקבל במעמד הר סיני. אומנם כחסידים, לימוד התורה שלנו הוא שונה ומיוחד. כשלומדים חסידות, החל מספר התניא בה מאריך אדמו"ר הזקן לבאר איך בלימוד התורה מתאחד היהודי עם הקב"ה, מתחבר עם עצמות ומהות א"ס ב"ה, מקבלים חיות אחרת בלימוד

'קבלת התורה בשמחה ובפנימיות'. קריאה מהנה ומועילה

שאלה ותשובה מתוך מייל מערכת קול תמים

(מתפרסם באישור השואל וטשטוש פרטים מזהים)

שאלה:

לכבוד מערכת קול תמים שלום רב!

אני בחור בישיבה גדולה, רואה את עצמי כחסיד של הרבי היוצא ל'שליחות' להפיץ יהדות ולהאיר את העולם. ביום יום בישיבה יש לי תסכול מתמשך בסדרי נגלה הארוכים. זה מעל 21 שעות בשבוע שיושבים ולומדים גמרא לעיון ואני לא מבין למה. מה זה נותן בכלל בחיים ובטח אם אינני רואה את עצמי נהיה ר"מ בעוד כמה שנים או עובד כמחנך בחיידר, אלא כשליח של הרבי. ואולי אכן זה מיותר?

תודה מראש
(השם המלא שמור במערכת)

תשובה:

שלום וברכה!

אני מאמין שהשאלה שלך נובעת מהנחת יסוד ברורה בתכלית - שהשנים היקרות הללו הן זמן השיא להתמסר ללימוד התורה ובזה מקיימים את רצון הרבי. לצד זה חשוב לך לרדת לשורשי הדברים ולהתחזק כמאמר "דברי תורה צריכים חיזוק".

נגעת בשאלתך בנושא חשוב ואשתדל לענות בשורות הבאות.

- הזכרת בדבריך את רצונך כחסיד אמיתי לצאת בשליחות כ"ק אדמו"ר להאיר את העולם. תדע שבכוח לימוד וידיעת התורה להשפיע ביותר על עבודת השליחות, וכפי שאמר הרבי ביחידות לרב מאיר צבי גרוזמן מרא"י תות"ל בכפ"ח ש'דברי למדן נשמעים יותר'. הבקאות וההבנה העמוקה שלך בידע תורני היא הכלי החשוב ביותר שגורם לאנשים להקשיב לך ברצינות. ראינו כבר שלוחים שבזכות הידע התורני שלהם עשו קידוש השם עצום והצליחו לקרב אנשים במימדים הכי רחבים.
- דווקא בשל העובדה שהינך מתכנן לרדת לעולם הזה, לרדת לבושי המתברר ולעסוק בהפצת יהדות בעולם, חשיבות גדולה היא לנצל שנים אלו ללימוד תורה בטהרה (ומכל שכן לבחור הרואה עצמו יוצא לעסקנות ציבורית או לעבוד לפרנסתו). העולם שבחוץ הוא 'מים הזידונים' - מבול של טרדות פרנסה, תאוות, ניסיונות וכו'.
- וכפי שרואים בחוש בלימוד בעיון: כאשר הינך שוקע בסוגיא בתורה והיא ממלאה אותך, אתה טרוד בה וחושב עליה - כל ענייני העולם הזה מתגמדים ונהפכים לאין ואפס ממש. ולכן דווקא היגיעה בלימוד התורה היא 'חליפת הצלה' שתשמור עליך להשאיר את הראש מעל המים, תעזור לך שענייני העולם לא יתפסו מקום ולא תטבע חלילה בתאוות העולם וטרדות הפרנסה.
- באשר ללימוד בעיון דווקא, דע לך: כאשר תופסים סברא - מה עומד ביסוד הדין של 'חזקה' או מהי באמת הגדרת 'קניין' - אתה רוכש השקפת עולם תורנית על כל מאורעות החיים.

בשונה מלימוד הלכה, הגמרא זה לא 'ידע שימושי', זה חדר המכונות של היהדות. ההבדל בין מי שלומד רק את המעשה אשר יעשון למי שעמל בלימוד הגמרא הוא כמו ההבדל בין נוסע באונייה למכונאי. הנוסע רק נהנה מהדרך (או סובל ממנה), אבל המכונאי מבין ויודע איך נוסעת האונייה, כיצד פועל המנוע והיאך לתקן תקלה מזדמנת. לימוד הגמרא בונה השקפת עולם תורנית. כשאתה מבין את רזי חדר המכונות, אתה הופך ליהודי תורני באמת, כזה שהתורה היא המבט שלו על כל צעד ושעל, ולא רק רשימת מטלות. הקודים בגמרא היא השפה של 'יהודי של תורה' בכל העולם, באמצעותם ניתן להקיש ולהשליך על סיטואציות בחיי היומיום בעידן שלנו, לקבל השקפה נכונה, לפעמים מענה ברור ללבטים, כיצד להביט על העולם ולפעמים אפילו לדעת לפסוק הלכה או לפחות לדעת שכאן צריך להציג את השאלה בפני פוסק הלכה ולדעת כיצד נכון להציג את השאלה.

אדמו"ר הזקן כותב בספר התניא בנוגע ללימוד תורה שזה 'ייחוד נפלא ועצום' והרי זה 'כמחבק את המלך'. השנים האלו בישיבה הן הזמן היחיד שיש לך פנאי אמיתי ואפשרות פשוט לחבק את הקב"ה בלי הפרעות של עבודה, משכנתא ודאגות. וכמה שזה נשמע קלישאתי, אברכים רבים מוצאים את עצמם באמצע החיים מתגעגעים לימים הטובים בישיבה בהם היה את כל הזמן והיכולת להתמסר ללימוד התורה.

בהצלחה רבה בניצול הזמן ליגיעה בלימוד התורה ביראת שמיים.

בברכה
משיב מקול תמים

תקציר: מפגש קצוות מפתיע, במרפסת ה'זאל', בין שלומי הסבור כי הסביבה רואה אותו באור חיובי מדי ובין איציק הטוען כי צוות הישיבה לא השכיל לזהות את הפוטנציאל האמיתי שלו...

הרב זלמן רודמן

גל של אמפתיה הציף את שלומי, וכמעט בלי לשים לב הניח יד על כתפו של איציק.

"וואו", פלט, ושחרר אוויר מחזהו; ידו מחליקה בחזרה למקומה.

"האמת שהפתעת אותי!", הוסיף והישיר אל בן שיחו מבט חם ואוהד.

העיניים של איציק שידרו הקלה. אפשר היה לראות זאת גם באור הקלוש שבקע מן החלון הצדדי של ה'זאל'. סוף סוף הוא פָּרַק את המטען שישב זמן רב כל כך על ליבו. וסוף סוף מישהו שמע אותו. מישהו הקשיב לו.

"מצטער", מלמל איציק במבוכה. "זה לא היה מתוכנן".

יציאתו של בחור נוסף למרפסת קטעה את שיחתם. "נדבר", זרק שלומי ונגע קלות במרפקו של איציק בטרם שב להתוועדות.

מקומו הקודם נתפס בינתיים והוא נאלץ להתיישב על כיסא מרוחק יותר. מוטב כך, חשב. כעת כבר היו לו שתי חוויות לעבד עם עצמו.

בזווית העין הוא קלט את איציק חולף לעבר דלת ה'זאל' וחומק החוצה.

"נו, תגיד לנו משהו", ביקש המשפיע מר' לייזר.

ר' לייזר נראה מהסס, אבל אחרי עוד כמה הפצרות של ר' מוישה דויד הוא אמר 'לחיים' שֶׁקָט וגופו החל מתנועע. הוא כחכח בגרונו פעם ופעמיים ואז החל לדבר.

"כשהרב'ה נשמתו עדין פגש בווינה את פרויד - מן הסתם שמעתם על זה - אז פרויד, שכידוע היה נויורולוג וגם פסיכולוג נחשב, שאל אותו 'מהי חסידות'. והרב'ה הרש"ב ענה לו - התוכן, לא המילים המדויקות - 'חסידות מלמדת אותנו שעל המוח להדריך את הלב, ולגרום לו לרצות וליישם את מה שהמוח מבין'.

"פרויד השתומם מן התשובה הזו והוא אפילו ניסה לקרוא עליה תיגר. הוא טען ש'המוח והלב הם שני עולמות נפרדים ואף מנוגדים זה לזה, עד כי ים גדול חוצץ ביניהם'!

"הרב'ה הרש"ב לא התווכח עם ההבחנה שלו. להפך. הוא רק הסביר לפרויד שזוהי

ר' לייזר הרים את עיניו אל הבחורים ופגש עשרות זוגות עיניים פקוחות לרווחה שהביטו בו בסקרנות ובצימאון

אכן משימת חיינו, על פי הגישה המיוחדת של חסידות חב"ד - 'להקים גשר בין שני העולמות הללו, או לפחות לחבר ביניהם באמצעות כבל חשמלי או חוט טלפון, כדי שהאור שבמוח יגיע גם ללב".

כשדיבר היו עיניו של ר' לייזר נעוצות בכוסית שלפניו בעוד אצבעו נעה במעגלים עדינים על שפתה. הטון הרגוע שלו ריכז אליו את הבחורים ולמרות שדיבר בשקט, יחסית, מילותיו נשמעו היטב.

"הקדמתי את הדברים האלה תוך כדי התלבטות אם לשתף אתכם בעניין שהוא - איך לומר? - מעט אישי".

כיסאות נעו וצווארים נמתחו קדימה.

"קודם לכן אמרתי למשפיע שאני מגיע לכאן מתוך לימוד מאמר של הרב'ה הקודם. לא אמרתי לו איזה מאמר, אבל המאמר הוא דיבור המתחיל 'ויחד לבבנו' תש"א. אני משער שיש כאן כאלה שלמדו ומכירים את המאמר". ראשים נדו לאישור, ור' מוישה דויד מלמל "הו... ויחד לבבנו! אַ גישמאַקער מאַימֶר".

ר' לייזר סקר בקצרה את הבחורים שבמעגל הראשון וחזר להתנדנד. כך היה בכל פעם - כששתק התנועה, וכשדיבר חדל.

"כשמדברים על חסידעס כ'גשר בין המוח ללב', הייתי מעז ואומר שזה בולט במיוחד אצל הרב'ה הקודם. היכולת הזו, לנתח עניינים הכי דקים ועדינים, לפַרֵק אותם לגורמים, מה שנקרא אצלינו 'השְׁפָלָה', שזה כמובן שייך לְשִׁכְל, ואז לתרגם אותם לשפה של 'עבוידָה'; כלומר להפיק מהם הדרכה מעשית לחיים ולהגיש אותה בצורה הכי מרגשת ובאופן שהדברים ייכנסו לנו כמו חץ ללב.

"וזה גם מה שקרה לי הערב, כשלמדתי את המאמר המסוים הזה.

"מצד אחד, הוא מסביר באריכות ובפירוט רב מה הפירוש 'ליחד' - 'לאַחַד' - את כל חלקי הלב; ומה הפירוש 'ליחד' אותם 'לאהבה וליראה' דווקא. ומצד שני,

בסיום הניגון שבו הבחורים וצופפו עצמם סביב ר' לייזר, מבטיהם דוחקים בו, אינם מאפשרים לו לכבוש את מחשבותיו. ר' לייזר לכסן מבט אל ר' מוישה דויד כמבקש שוב את רשות הדיבור, וזה בתגובה מילא את כוסיתו של ר' לייזר. "תגיד 'לחיים' ותמשיך להתוועד איתנו", אמר.

"המאמר הזה, 'ויחד לבבנו', שכאמור למדתי הערב, זרק אותי עשרים וכמה שנים לאחור", חזר ר' לייזר לדבר, משפשף את מצחו בידו. "הייתי אז ערב כניסתי לשיבה קטנה ולא באמת הרגשתי מתאים ומוכן לשיבה. לא מפני שהתקשיתי בלימוד. כישרונות ברוך ה' היו. הבעיה שלי הייתה בכל הנוגע ל... קבלת עול".

"למה? למה?", לחשו כמה בחורים שישבו קצת רחוק. "לקבלת עול!", נשמעו לחישות קולניות יותר עונות להם.

"הייתי ילד ששוב וגם, איך לומר? קצת חצוף. חוכמולוג כזה. כל דבר שאמרו לי נענה בהתחכמות לשונית. באיזו אמירה צינית.

"ואז ערב אחד, בבית הכנסת שלנו בעיר הולדתי, פנה אליי שוֹלֵם. שולם הוא היום אברך חשוב בליובאוויטש. אבל אז הוא היה בחור מבוגר שלמד בישיבה גדולה. אני הסתכלתי עליו ממש בהערצה. עד כדי כך שאף פעם לא העזתי אפילו לפנות אליו. וגם הפעם, כאמור, הוא זה שפנה אליי. שם עליי עין, כמו שאומרים. והוא הציע לי ללמוד יחד מאמר חסידות. אתה הרי עוד רגע מתחיל ישיבה', אמר לי, 'אז בוא נלמד משהו ביחד. כהכנה לשיבה'.

"אין לי מילים לתאר לכם כמה זה ריגש אותי. הייתי בעננים... והוא למד איתי את המאמר הזה. 'ויחד לבבנו'.

"להגיד לכם שהבנתי אז את כל מה שלמדנו? במפורש לא. זה לא מאמר קל. בטח לא לילד בן שלוש עשרה. ובכל זאת, נדמה לי שבאותו ערב הייתה אצלי... איך לומר? פתיחת הלב. לא. זה יהיה קצת מוגזם להגדיר זאת כך. הייתה אצלי... התחלה קטנה, צפופנת, של פתיחת הלב. או אם תרצו, בפרפרזה על דברי הרב'ה הרש"ב, זה היה בשבילי המטר הראשון בגשר הארוך שבין המוח ללב".

המשך אי"ה בגיליון הבא

**נבחן את בקיאותינו, בחמשת חומשינו,
ובסידור התפילה לפי מנהגנו.**

בחול ובשבת, בפי כל אחד ואחת, ארבע פרשיות - בשלמותן נאמרות ולא פחות מארבע פעמים ביום חוזרות ונשנות. עוד שלוש אחרות, אשר שלוש פעמים ביום נאמרות. אחת אחרת - פעמיים בכל יום נאמרת. ועוד שש, הנה, אשר רק פעם אחת ביום נאמרת.

**יַעַתָּה וּמִצַּאתָ
תֵּאֲמַרְנָה**

ניתן להתקשר לקו המערכת
073-367-8770 שלוחה 3
ולמסור את התשובה הנכונה
התשובה והזוכה יפורסמו בגיליון הבא

להתענג על אלוקות? כנתינתן מסיני!

סיום יום לימודים ארוך ומייגע, תכף כבר מחשיך ה'זאל'. יוסי קופץ למכולת הקרובה, קונה ארטיק ונכנס ל'זאל'. מתיישב ליד השולחן, פותח בחזרה את ה'לקוטי שיחות'. את החולצה הוא פושט ומניח בצד, מגביה רגליים על הכיסא שמולו, ומתחיל להתענג על אלוקות. בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בהשגחה פרטית עבר שם המשפיע הישישי. דמותו של יוסי השרוע בנוחיות עם הארטיק בידו והלקו"ש לפניו עצרה אותו מלכת. הוא פער את עיניו בתדהמה והפטיר ספק לעצמו ספק ליוסי: "כך יאה ללמוד תורה? כך יפה לשבת מול שיחה של הרבי?!", ומבלי להמתין לתשובה המשיך בדרכו החוצה אל ביתו.

יוסי נותר נבוך ומבולבל.

המשפיע שייך קצת לדור של פעם... לא? מה יותר 'געשמאק' מלשבת כך וללמוד לקו"ש? מה הבעיה ללמוד בנוחיות, בשכיבה או עם חטיף מתלווה?!... אבל בעצם, כרסם הספק בליבו, אולי המשפיע צודק וזו לא דרכה של תורה?

מזוית אחרת

אכן, כשהתורה ממלאה את כל מאוויינו, גם בעת התרעננות של הנפש הבהמית יהיה 'געשמאק' לנצל את הזמן וללמוד משהו. באופן כללי יהיו שיאמרו שקל יותר להתרכז בלימוד מתוך עידון ותענוג. אך עלינו לזכור את מאמר חז"ל על הדרך הנכונה בגישתנו ללימוד התורה (ברכות כ"ב ע"א): 'מה להלן באימה וביראה ברתת ובזיע אף כאן באימה וביראה ברתת ובזיע'.

ישנם רגעים של קריאת סיפור או פררופ בעיתון חסידי ואפילו עיון קל באגרת קודש מהרבי, המאפשרים פחות פורמליות, וניתן לשלבם יחד עם נשנוש מתוק בהפסקה או אפילו במיטה בבגדי הלילה קודם השינה. אך כשניגשים ללימוד התורה - בין אם זו גמרא, מאמר חסידות או שיחה של הרבי - עלינו לזכור שמדובר בדבר ה'. בית המדרש ('הזאל') - זהו בית בו שורה השכינה בקביעות ועלינו לייקר ולכבד את התורה באימה וביראה ממש כאילו בזה הרגע מקבלים אנו את התורה מה' יתברך בהר סיני.

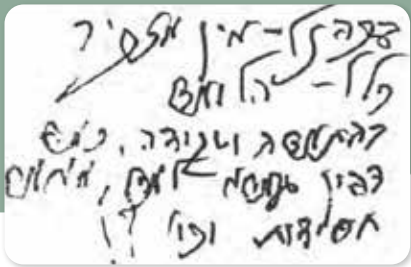
אלו נתקרב לפני ה' סיני בעת למווד התורה, דינו!

אילנא דהיי

כמה דפים ומאמרים למד!?

מענה לא' התמימים שכתב דו"ח מפעילות במבצעים: ככהנ"ל (בכל הנזכר לעיל בכל הדו"ח) - אין מזכיר כלל - הלומד בהתמדה ושקידה, כמה דפינ גמרא למד, מאמרי חסידות וכו'!

שיחת מערכת עם הרב יעקב גולדשמיד

מראשי ישיבת תות"ל המרכזית כפר חב"ד

ההצלחה שהרבי מחכה לה - השקעה בלימוד

מסר זה יסודי וחשוב ביותר עבור התמימים בישיבה. כל תמים חדור ברצון של הרבי שהוא יהיה "למדן", אך לא פעם מציקה השאלה: "למה חברי 'מצליח' יותר, ואילו אני מתאמץ ולא מצליח, אני לא מגיע להישגיו?".

על כך מהדהדת תשובת אדמו"ר הזקן: לא באת לעולם כדי לספק תוצאות. "בחור מצליח" אינו הבחור שיודע או משיג ציונים גבוהים, אלא הבחור שמשקיע ומתייגע.

המצוינות האמיתית אינה נמדדת ב'הישגים' אלא ב'פנימיות' - להיות זה שעושה בשלמות את התפקיד שהרבי הטיל עליו, להיות שקוע בלימוד התורה!

הוא חידושו העיקרי של אדמו"ר הזקן בספר התניא? הסבא, הרב נחום גולדשמיד ע"ה ביאר כי החידוש הוא שיהודי נדרש להיות "פנימי", לא מספיקים המעשים - ה'לבושים', השאלה היא מי אתה? מהי הפנימיות שלך?

פתיחת ספר התניא עלולה להיראות מייאשת, כשמוכן למתבונן בה שיתכן וכל חייו יישאר בבחינת "רשע" הנאבק ללא הרף ביצרו. אולם, כאן בדיוק טמונה מהות ה"פנימי": הוא מבין שהוא כלל לא ירד לעולם בשביל הצלחתו האישית, אלא כדי למלא שליחות אלוקית.

ה"פנימי" מסוגל להיות בשלמות עם מאבקו התמידי, משום שהוא אינו מחפש תוצאות והישגים, אלא שמח בעצם העבודה ובעשיית מה שנדרש ממנו.

קו מענה אנונימי לתלמידי התמימים ע"י כרמי שלי

דיסקרטיות מלאה
בפיקוח משפיעים ואנשי מקצוע

07-33-678-770

חדש! גם בדואר האלקטרוני

Kavkoltomim@gmail.com

מקום הסוה לילה ששן

'כללי הלימוד'

כאן המקום לעורר (ואולי סוכ"ם ינסו לתקן את הדבר) על העובדה שלא נהוג ללמוד בישיבות "כללי הלימוד", שאז עלולים ללמוד ולפלפל כו' מתוך גישה בלתי נכונה, מכיוון שלא הקדימו ללמוד את כללי הלימוד.

גם המלמדים שלי לא למדו עימי כללי הלימוד. את "כללי התלמוד" ראיתי לראשונה בש"ס וילנא (לאחרי מסכת ברכות), כמה וכמה שנים לאחרי שכבר למדתי לעצמי. וכשעיינתי בהם ראיתי שאינם רק הכללים שנתפרשו בש"ס, כמו: הלכה כרב באיסורי והלכה כשמואל בדיני, ר' מאיר ור' יהודה הלכה כר' יהודה וכיו"ב, כי אם "כללים" כיצד לגשת ללימוד הש"ס, כללים שמן הראוי להקדימם ללימוד הש"ס, כדי שהלימוד יהי כדבעי. ולדאבוננו, לא מקדישים לכך שימת לב מיוחדת בלימוד הישיבות.

כאשר ביררתי ושאלתי מדוע לא לומדים כללים אלו בישיבות - קיבלתי שתי תשובות (ובלשון הגמרא: "חדא כו' ואי בעית אימא כו'"):

(א) הרי כללי התלמוד נדפסו ב'מסכת ברכות' וממתי לומדים ב'ישיבות' מסכת ברכות?!... מסכת ברכות לומדים בעלי בתים ב'עין יעקב!' סנדלרים, חייטים ושאר בעלי מלאכה, שעובדים קשה למחייתם במשך היום, ובאים לבית הכנסת כדי להתפלל מנחה ומעריב בציבור, ובזמן הפנוי שבין מנחה למעריב, לומדים 'עין יעקב', החל ממסכת ברכות, אבל ב'ישיבות' - לומדים את ה'בבות', ז' מסכתות הידועות, ולא מסכת ברכות.

(ב) ואב"א - בנוגע לכללי הלימוד, סומכים על כאו"א מהלומדים, שמכיוון שיש לו 'שכל הישר', בוודאי ישכיל להבין באיזה אופן צריך ללמוד, ובמילא, אין צורך ללמוד 'כללי התלמוד' שלא נתפרשו בש"ס. ואפילו לא ע"י 'רבנן סבוראי'... אלא נכתבו ונסדרו בדורות האחרונים!

אומנם, רואים במוחש, שבהעדר לימוד וידיעת 'כללי הלימוד', עלולים לטעות בעניינים פשוטים ועיקריים (כמו: הכלל הכי פשוט ש'קושיא' צריכה להיות בנוי על סברא חזקה דווקא). ובפרט כאשר רוצים 'לחדש' בתורה, ומה גם שידפיסו את ה'חידוש' שלו - שאז מחפשים את ה'קושיא'! ואף שבוודאי אין לחשוד שהכוונה היא 'לקנתר' ח"ו, מ"מ, עדיין אין זה בגדר ד'חכם גדול' אתה שקיימת דברי חכמים, היינו, שיש להשתדל לקיים דברי חכמים, ולא לחפש קושיות.

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ה)

מהור להור

סוגיות בעולמה של 'תומכי תמימים'
בימים ההם ובזמן הזה

להבין חסידות

מחידושיה הגדולים של תורת החסידות: "אשר כל אחד ואחד, גם מי שאין לו נשמה גבוהה וגם לא זיכך את עצמו, יוכל להשיג אלקות..." (קונטרס 'עניינה של תורת החסידות', ס"א). אלא שאף-על-פי-כן, כל לומד חסידות יודע כי מדובר באתגר לא פשוט: חסידות היא שכל אלוקי. גם התלבשותה בשכל אנושי - היא באופן מופשט, מרומם, זך. אמת, רבותינו נשיאינו תובעים הבנה בחסידות "כמו סוגייה בנגלה דתורה", כהכנה לימות המשיח, בהם "כולם ידעו אותי", ועדיין, לעיתים ארוכה היא הדרך ליעד הזה...

האמת היא, שהאתגר הזה מלווה את 'תומכי תמימים' עוד מראשיתה. לאורך כל שנות הישיבה בליובאוויטש אנו מוצאים התמודדות עם קבוצות תלמידים שהזניחו את לימוד הדא"ח באופן מופגן. "קונטרס עץ החיים", מאת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, נכתב כולו למטרה זו.

ר' מענדל פוטרפס ע"ה תיאר בארוכה (הובא גם בספר ר' מענדל עמ' 11) זיכרון עז מימי נעוריו, עת התקשה 'לדבוק' בלימוד החסידות. כשחקר אצלו המשפיע ר' יחזקאל פייגין הי"ד (אשר טיב עיסוקו בדא"ח באופן של הבנה ניכר לכל מעיין ברשימותיו שהתפרסמו בקובץ 'התמים') לפשר ריחוקו מהלימוד, השיב לו הנער כי לימוד הנגלה נראה לו 'בשרי' יותר, עשיר ומגוון, לעומת מאמרי החסידות, השבים ודנים שוב ושוב באותם עניינים... ר' חאטשע השווה לו את הטענה לילד קטן, התוהה מדוע בכל הספרים כתובים שוב ושוב אותם עשרים ושתיים אותיות, כשרק סדרם משתנה... "מי שמבין את מה שעומד מאחורי האותיות - רואה שבכל מקום כתוב משהו אחר, עשיר ועמוק..." אמירה זו, העיד ר' מענדל, נתנה לו את ה'דחף' לעמוד על מה שמסתתר מאחורי המילים, עד שבמשך הזמן 'נדבק' לעושר שבמאמרי חסידות.

ואכן, בלימוד החסידות, מהווה מלאכת ה'פיענוח' מלאכה כבדה. לא רק הבנת המילים כשלעצמם - אלא יגיעה ועמל להצליח לקלוט את הרעיונות המופשטים של חסידות. ככלל, מגדיר הרבי בקונטרס 'עניינה', אופן ההבנה הוא "על-ידי זה שתורת החסידות ביארה את העניינים של חלק ה"סוד" שבתורה וקירבתם אל השכל בדוגמאות ומשלים מכוחות ותכונות הנפש - "מבשרי אחזה אלוקה". נפש האדם היא ה'מופשט' הקרוב לעולמו, והתבוננות בה - כלומר, כאשר מוצא הלומד בעצמו את משליה של תורת החסידות - מאפשרת, לאט-לאט, קרבה לרעיונותיה של חסידות.

יחד עם זאת, עד מהרה מבחין ה'תמים' הלומד כי שונות ומגוונות הן דרכי ההתחברות ללימוד דא"ח. טיפוסים מסוימים יהנו מעומק שכלי, אחרים יתחברו רק באמצעות המשלים מכוחות הנפש. יש מי שיימשך לזהות מה מוסיף כל סעיף על קודמו, ורעהו יגלגל על לשונו את ה'ובכן' מהמאמר, ודרכו ינסה לצלול לרעיונות עצמם. הרבה דיונים, הרבה שקלא וטריא עם רבני הישיבה, הרבה מחשבה והתבוננות, מהווים נדבך חשוב בתהליך הזה.